

melse om tidspunktet for Stortingets høitidelige åpning, — og anser det for bifalt.

Presidenten anmoder om bemyndigelse til, efter at Stortinget er erklært åpnet, og efter at trontalen og beretningen om rikets tilstand er overlevert, å utbringe det vanlige ønske for Kongen og fedrelandet — og anser denne bemyndigelse for gitt.

Videre ber presidenten om bemyndigelse til å opnevne en deputasjon på 7 medlemmer til å motta Kongen og Kronprinsen ved Stortingets åpning, — og anser bemyndigelsen som gitt. Som deputasjon opnevnes: Lavik (formann), Tveit, Bleiklie, Svarstad, Syltebø, Dønheim og Ulrik Olsen.

Presidenten anmoder så om å få Stortingets bemyndigelse for presidentskapet til efter almindelig praksis å utføre de forretninger som tilligger presidentskapet efter reglementet, og foreslår at presidentskapet bemyndiges til å la opta og redigere debattene i Stortinget og dets avdelinger overensstemmende med den givne instruks, samt til enhver tid å treffe de bestemmelser som måtte kreves i anledning av utgivelsen av «Stortingstidende», innstillinger, dokumenter og lover — og anser bemyndigelsen for gitt.

Møtet hevet kl. 10,40.

Møte fredag den 12 januar kl. 13.

President: H a m b r o.

Mottatt av den dertil opnevnte deputasjon innfant Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høihet Kronprinsen sig kl. 13 i Stortinget, ledsaget av Regjeringens medlemmer og flere autoriteter.

Hans Majestet Kongen opleste følgende trontale:

Hr. president, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at denne må bli til Fedrelandets gagn.

Min sønn kronprins Olav har i det forløpne år sammen med kronprinsessen gjort en lengre reise gjennom Amerikas Forente Stater, og det er meg en glede å kunne uttale forvisningen om at denne reisen har bidratt til å styrke de vennskapsbånd som knytter vårt land til den store republikk hinsides havet.

Tross de krigene som er utbrutt i Europa, og som endog har rammet et av Norges granneland, har vårt land kunnet opprettholde fredelig og vennskapelig tilhøve til alle sider.

Krigsførselen har skapt mange vansker og

farer for norsk skipsfart og handel, og jeg må beklage at den har ført med seg for vårt land tap av både menneskeliv og økonomiske verdier. Det har vært nødvendig å nedlegge protest overfor forskjellige regjeringer mot krenkinger av vår nøytralitet og våre rettigheter, og det har vært ført forhandlinger med de krigførende land om ordning av de økonomiske spørsmål som krigen har reist. Disse forhandlinger er enda ikke avsluttet. Men det er mitt håp at de skal skape tryggere vilkår for vår rettmessige handel og skipsfart enn de som rår i øyeblikket. Enda mer håper jeg at det må lykkes i det år som nå er begynt, å nå fram til fred i verden, og særlig vil jeg uttale dette fredshåp for vårt granneland Finnland.

I ethvert tilfelle vil det være de norske statsmaktens oppgave, i samarbeid med andre nøytrale land, i første rekke Danmark og Sverige, fremdeles å bevare freden for vårt eget land.

På grunn av krigen er det satt opp nøytralitetsvakt til lands og til sjøs, og det vil fremdeles være nødvendig å holde denne vekten oppe.

Det vil bli lagt fram forslag om bevilgning til dekning av utgiftene ved dette og til slike forsyninger til hæren og sjøforsvaret som anses nødvendig under den nåværende situasjon.

De ordinære militære øvinger vil for hærens vedkommende bli foreslått holdt vesentlig på samme måte som i 1939. Til det kommer repetisjonsøvinger av 24 dagers varighet for yngre årsklasser som ikke har vært beordret i nøytralitetsvakt ved feltavdelingene.

Det arbeides med en plan for frivillig militær opplæring under Forsvarsdepartementets ledelse og kontroll.

I sjøforsvaret må innkalling og øvinger legges om og vides ut for å gjøre mulig en rimelig avløsning av nøytralitetsvakten.

Arbeidet med å bedre og trygge landets forsyninger vil fortsette. Det blir lagt fram for Stortinget forslag om de bevilgninger som trenges til dette. En vil fortsatt prøve å ordne det slik at innførsel og omsetning foregår gjennom de vanlige organer, så langt dette er mulig og forsvarlig.

Arbeidsmarkedet har i det siste året vært gunstigere enn i 1938, men stillingen er utrygg og kan når som helst kreve særlige tiltak. Arbeidet med å førebu slike tiltak er i gang.

Det vil bli satt fram proposisjon til ny lov om arbeidsformidling, liksom det arbeides med forslag til lover om arbeidsvilkår for hus-hjelp og for arbeidere i landbruket.

I samband med forslag til lov om endringer

i lov om driftskredittkassen for mindre jordbrukere vil spørsmålet om å skaffe trekkraft for mindre bruk bli tatt opp.

Likeså har en under behandling ny lov om Den norske Stats Fiskeribank med forslag om utviding av bankens virksomhet.

En vil fortsatt arbeide for å fremme boligsaken. Spørsmålet om forslag til ny lov om småbruk- og boliglån er tatt opp til drøfting i sammenheng med en plan om å opprette en statens huslånebank til bedring av boligkreditten. En vil også i år foreslå bevilgning til reparasjon av helseskadelige våningshus og avsetning av ytterligere beløp til statens husfond.

Utarbeidelsen av statsbudsjettet har i år vært særlig vanskelig. Det har måttet skaffes plass til meget store beløp til nøytralitetsvakt og forsyninger m. v. Samtidig er det av omsyn til arbeidslivet nødvendig å holde arbeids- og anleggsbudsjettene best mulig oppe, slik som forutsatt i den i fjor nevnte 3-årsplan. For å skaffe balanse har en måttet foreslå meget betydelige forhøyelser av skatter og avgifter m. v. Forbruket av lånemidler vil dessuten øke.

De provisoriske anordninger som er gitt under krisen, vil bli foreslått avløst av midlertidige lover.

Av saker som ellers vil bli forelagt Stortinget, skal nevnes forslag til:

Lov om brannvesenet i byer, byggebelter m. v.

Lov om bygnings- og brannvesenet på landsbygda.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer Norges 89de ordentlige Storting åpnet.

Gitt på Oslo slott 12 januar 1940.

HAAKON

Johan Nygaardsvold.

B. Rolsted.

Efter at en melding om rikets tilstand og styring var oplest av statsråd Frihagen mottok

Presidenten på Stortingets vegne forannevnte dokumenter og uttalte:

Herre Konge! Deres kongelige Høihet!

Vi står ved inngangen til et nytt år og til en gjerning som stiller større krav enn nogensinne før til landets tillitsmenn og styre. Vi ber om visdom, så de avgjørelser vi trefter må bli til gagn for folk og fedreland, vi ber om tålmodighet, så de som står ved statens ror, aldri må tape sin likevekt, vi ber om det rette mot, så vi tør vedstå oss og ikke

vike av fra de rettens prinsipper som alene kan trygge og bygge vår fred — så denne prøvelsens tid må skape et enn mer levende fellesskap i Norden, og vår evne til å hjelpe og bistå våre nabo- og frendefolk må stå sin prøve, og vi selv kunne møte en lysere fremtid uten å behøve å slå våre øine ned.

Vi håper at dette 89de ordentlige Storting må bære bud om en sterk vilje til nasjonalt samhold, om en øket offervillighet hos alle folkets lag og innen alle politiske partier. Og vi går til vår gjerning med det gamle ønske brennende i våre sinn:

Gud bevare Kongen og fedrelandet!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høihet Kronprinsen med følge forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputasjon som hadde fungert ved mottagelsen.

Presidenten: Presidenten foreslår at Hans Majestet Kongens tale og beretningen om rikets tilstand og styring utlegges for å behandles i et senere møte.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Møtet hevet kl. 13,30.

Møte lørdag den 13 januar kl. 10.

President: H a m b r o .

Dagsorden:

1. Finansministerens redegjørelse angående den finansielle stilling.
2. Referat.

Sak nr. 1.

Finansministerens redegjørelse angående den finansielle stilling.

Statsråd Torp: Da krigen brøt ut, stod vi midt oppe i et stort arbeid for å øke landets velstand. Vi kan peke på rike resultater av dette arbeid. Gjennom mange viktige tiltak er landets muligheter nyttet bedre ut. Vi kom ut av den økonomiske bakevjen. Næringslivet ble bragt på fote igjen, og den største arbeidsløysa vandt vi over. Det ble større beskjeftigelse og mindre ledighet, til tross for at vi nettopp i disse åra har hatt den største tilveksten av ny arbeidskraft.

Statens initiativ har virket stimulerende på hele arbeidslivet. Gjennom nye tiltak er vi